

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség a Sörház-utczában I. sz. a. az emeleten van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések árszabály szerint.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Télen.

Dés, január 8.

A gazdasági haladás terén is új esztendő van.

Az új évvel mind többen és többen vonatnak be a józan gazdasági ügyvitel körébe és ezt megteremtik a népies gazdaságok, amelyek immár közel vannak tízéves fordulójukhoz és sikereikre illik rámutatni. A nádfedeles házakra ráült a hó. A fák zuzmarásak. Bekövetkezett a gazdasági szünidő és a falukon végig ásit az unalom. Valóságos jöltetője a népnek, ki a tétlenség unalmát eloszlatni segít. Ha elsőrendű gazdasági érdek nem is lenne a nép gazdasági kiképzése, még akkor is hálával kellene emlegetni a földmivelésügyi miniszter akcióját, mely a népnek téli hasznos, tanulságos szórakozásáról gondoskodik. Tallián földmivelésügyi miniszter a következő leiratot intézte az összes gazdasági egyletekhez: «A földmivelő nép részére évről-évre fokozottabb érdeklődés mellett tartott népies gazdasági előadások rendezését ez évben is a t. czimre kívánom bízni. Az ország legtöbb részén uralkodó takarmányhiányra való tekintettel, első sorban is oly irányú előadások tartását kívánom, melyek a rendelkezésre álló takarmányoknak takarékosabb és jobb kihasználására hivatkoznak. Ezenkívül természetesen előadási tárgyat a gazdálkodás körében minden oly mozzanat, illetve kérdés választható, melynek fejtegetése, részletesebb ismertetése a vidéken érzett takarmányhiányokon segíthet s a gazdasági haladás útját egyengetheti. A gazdasági vándor-előadások megtartásánál számítok a magyar gazdaközönségnek ez ügy iránt kezdettől mutatkozó meleg érdeklődésére és áldozatkészségére s nem kétlem, hogy a gazdasági vándorelőadások egyes községekben azon vidéken lakó képzett gazdák és uradalmi gazdatisztek be-

vonásával minden külön költség nélkül is megvalósíthatók lesznek.

Előadásoknál tehát első sorban azon képzetebb gazdák részvételére számítok, kik az ügy iránt való buzgalomból előadások tartását minden külön díjazás nélkül is hajlandók elvállalni. Meg vagyok róla győződve, hogy ilyen előadások megnyerése esetén a t. czim rendelkezésére bocsátott államsegély korlátolt volta daczára is kiváló eredményt fog felmutatni a gazdasági ismeretek terjesztése körül. A költség felhasználására vonatkozó tervezet összeállításánál szíveskedjék a lehető legnagyobb takarékoságot szem előtt tartani.» Ezek a gazdasági kurzusok mind népszerűbbé, keresettebbé és így a földmivelésre hasznosabbá lesznek. A régi példaszó úgy fordult, hogy nem csak a jó pap tanul holtig, de a jó gazda is.

Hát még általán a magyar gazda, a ki az apától eltanult régi módu gazdálkodásból akar a mai gazdálkodási viszonyok között megélni és lendülni. És dicséretre legyen mondvá a mi falunk népének, szeret tanulni, nem idegen új jelszavak, törekvések, gazdasági módok iránt, csak megadjuk hozzá a módot. Mig az 1896 és 1897 télen mindössze 300 helyen 36.000 résztvevő hallgatta a gazdasági előadásokat, addig ma öt év után a kormány által támogatott előadások 1500 községnél többre terjednek és már tavaly télen 350.000 hallgatót számláltak. Az akció sikereit e számmal azonban inkább bizonyítja az, hogy míg az első időkben meg kellett elégedni, hogy hangulatkeltés végett egy-egy aktuális kérdést vonzóan ismertessenek és rendszeres ismeretközlésről szó sem lehetett, ma már ezek a téli előadások folyamatosak, rendszeresek, melyeken egy-egy ismeretágot a maga rendszerében betetőzve és lehetőségig tüzetesen adnak elő, természetesen számbavéve, hogy a kisgazdának ezek az ismeretek kamatozzanak is és

semmi olyan ballasztal nem terhelik meg, a melyeknek a foglalkozásuk során hasznát nem vehetik. Két évig csak gazdasági felolvasások és egy-egy részletkérdésben előadások folytak, ma már három hónapra terjedő előadások is vannak. A földmivelésügyi kormány szakintézetei és iskolái (gazdasági intézetek és földmives-iskolák) összes szakközegei: vándortanárok, borászati és szőlészeti felügyelők, állattenyésztési felügyelők és állatorvosok stb. annak az intézménynek hivatott munkatársai, hogy a földmivelők az új gazdaságvitel módját, legalább azokat, melyeknek tudása lényeges változást idézne elő, eltanulják. És hogy az nem hatóságilag a népre utalt helyi időöltés, bizonyítja a mód, melylyel megkedveltették.

Rendezik gazdasági egyletek, körök. Tehát társadalmi szervek. A hatóság közreműködését nem vették igénybe. Az intézmény népszerűségét jelzi, hogy az egyes községek maguk fordulnak kéro szóval ilyen kurzusok rendezéséért, jöllehet az intézmény fejlődésében egyre több községet von a működése körébe. Mindez azt igazolja, hogy addig nem végeztek hiábavaló dolgot, a minthogy szemmel látható, hogy a gazdasági ismeretek közlése a racionálisabb gazdasági vitelre sokfelé mino sikeres buzdítással volt. A téli gazdasági kulturtevékenység körül fölmerült eddigi kiadásokat bőven kamatozóknak találjuk. Az eddigi sikerek azzal biztatnak, hogy a régi gazdálkodást átformálja a új kor modern szelleme s a földmivelőt szakmájában kipallérozza és gyakorlati foglalkozásban ismeretekkel fölszereli.

Valóban nem szabad kicsinyleni a gazdasági egyesületek, körök téli munkáját. Mily érdekesen jellemző kép az, hogy ezüstbe vegyült hajjal ott ülnek sorban a tanulni vágyó gazdák s hogy agyuk földolgozza a nyújtott ismereteket. Jellemző az, hogy az előadó szavát tovább fűzik, vitába bocsájtkoznak,

TÁRCZA.

Regényalakok.

Írta: BRÓDI SÁNDOR.

— A „Szolnok-Doboka” jogosított közleménye. —

I.

A csunya leány.

Egy levél került hozzám, a legesunyább leány írta, akit életemben láttam. A levele az szép volt és parancsoló: „látni akarom magát, hogy megkérdézzem öntől tetszem-e?” A találkák ma már oly ritkák, elmentem. Pedig jó messzire kellett kifáradnom, ki a város végére, ahol a gyárak füstölnek, a temetők tövében. Gondoltam, hogy elbolonditanak, mert tiz találka közül, amit mi férfiak kapunk, csaknem tiznek felületés a vége. Várunk, fázunk, fagyunk és elmegyünk azzal a gondolattal, hogy soha többé nem megyünk belé ilyen vállalkozásba és hogy a nők mind kaczerák és rosszak... Az én lányam azonban ott volt a kis földszintes ház sarkán, a minthogy megírta. A fején Rembrandt kalap. És a kalap alatt egy rut női arc. Ha már mi azt mondjuk egy női fejre, hogy csunya, amikor az fiatal még és reánk szívesen mosolyog. De ez a fej valóban csunya volt, minden vonása oly hosszú, hogy véget sem akart érni. A szája végtelen hosszúságban mosolygott reám, eltorzulva a gyönyörtől és gúnytól:

— Ügy-e meg van lepődve?! — szólt lágy és behizelgő hangon, amely még kietlenebbé tette, mint hogyha arcához illő száraz és rekedt hangja lett volna.

Nem tudtam felelni a megdöbbenéstől és — mit tagadjam — a haragtól, hogy ez a szégyen némben...

— Látom, hogy bosszus és megbánta, hogy eljött. Megbánta, hogy eljött.

— Óh dehogy, dehogy! — szóltam zavartan, mert az a babonám, hogy nem szabad gyengéd-telennek lenni.

— Nyújtsa karját — mondá — itt nem ismernek bennünket, a kövezet rossz és az én lábam nincs arra teremtve, hogy gyalog járjak. Úgy gondolom mindég, hogy engem gyaloghintóban kellene vinni. Két szép férfiúnak. Nem találja?

— De igen. Hanem —

— Tudja, hogy voltaképpen miért hívtam, hogyan mertem elhívni? Amikor maga híres író és én egy állásnélküli tanítónő vagyok, akinek nincs több ruhám csak ez az egy, amelyben járok. Szép a szabása? Nó, ne legyen ideges és legyen hozzám jó és mondja meg: milyennek talál? Azt szeretném tudni, hogy ön is rútúnak lát-e, mint mindenki? Abban bíztam, hogy önnek jobb szeme van, mint mindnek és úgy néz engem, ahogy én magamat. Mert én úgy érzem, hogy szép vagyok. A tükör ugyan eltorzítja néha az arcomat, de belőlről úgy látom, hogy ragyogó vagyok, bájosnak, kedvesnek, kíváncsnak születtem. Én szép vagyok, azt biztosan tudom, de lehet, hogy valami véletlen történt velem, valaki elátkozott, hogy senki sem látja igazi arcomat. Talán maga...

Nem jövök könnyen zavarba, de most mégis hebegtem:

— Persze, hogyne, csakugyan!

Roszkedvű lett, kivonta karját a karomból. — Maga se látja, maga is olyan, mint a többi. Különbén az igazat megvallva, maga se tetszik nekem. Nekem csak egy olyan férfiú tetszene, akinek olyan a színe, mint a régi elefántsontte, teszem föl egy hindu herceget.

Megint belekapaszkodott a karomba, szenvedélyesen a fülembé sugta:

— Mondja, mit gondol, el fog-e jönni még az a férfi, aki engemet úgy lát, mint amilyennek én magamat érzem? Az boldog lesz, oly boldog!

A hangja elfult a szerelem nagyszerű igéretében. De hirtelen józan lett:

— Isten áldja, köszönöm hogy előtt, me-

jen. Ne higgye, hogy az én elmémnek valami baja van, csak önök férfiak vakok!

— Menjen és ne nézzen utánam! — mondá és elment.

Természetesen utána néztem. Egy lessüpedt törpe ház ajtaján belépett, olyan mozdulatlanul, mintha apródok vinnék a sleppjét, nemes ifjak nyitnák ki előtte a kaput, mintha haza menne a tündérpalotájába.

II.

A sphinx.

Az én szememben a rejtély titokzatos képe: egy hordár. Multkor láttam éppen, most báránybőr sapkát visel, — mert mindég az időhöz képest öltözködik — hosszú katonaköpenyeget és egyik kezén keztyűt. (A másik kacska akaratos és használhatatlan, bizonyosan kitört valami hurcolkodás alkalmával, nem érdemli meg, hogy gondozzák és öltöztessék.)

A számozott öreg embert huszonöt éve ismerem. Amikor feljöttem Budapestre, mindjárt megláttam és megjegyeztem, noha ezernyi ujoncz villant föl olykor szemeim előtt.

Akkor is pálinkás bolt előtt állott, a tétlenség legnagyobb komolyságával, szótlanul és mozdulatlanul. Senki meg nem szólította, senkihez ő nem szólt, nem szivarozott, nem olvasott, még csak nem is nézett. Állott. Tíz éven túl ugyanegy helyen a belvárosnak valamelyik ma már nem létező kis könyök utcájában, ahol roskatag és elvéhédh házak szinte várták a véget, óhajtották a lerombolást. A hordári intézménynek e helyen semmi jelentősége nem volt soha és egész létalapja nem lehetett egyéb, mint az ott tartózkodó néhány diák tárgyainak időleges értékesítése, át- és visszaszállítása. Röviden szólva: a zálogházi forgalom közvetítéséből négy vörössipkás felnőtt embernek kellett volna megélnie ezen a tájon és ezek egyike volt a rejtélyes öreg. De sohasem láttam ez irányban buzgólni, sőt midőn én tisztán lélektani tanulmányból megkínál-

hogy átszélesül az előadás valóságos gazdasági eszmecserékbe: a gazdasági konzeratívizmusként az utolsó ütközete olyankor ez a gazdasági eszmecsere és tisztán az előadó rátermettségen mulik, hogy a modern gazdasági haladás kerüljön ki győzelmesen.

Néhány év előtt a fulu népének az volt a legnagyobb panasza, hogy a földmives ember magára van hagyatva, hogy vele senki sem törődik. Most azzal a jelszóval keresik föl, hogy javára akarnak lenni, gazdasági téren akarják fölvilágosítani. Hogyne lenne a téli munkán az Isten áldása!

Az új választások.

Az 1901. október hó 1-én megválasztott képviselőházat ő felsége apostoli királyunk 1904. január 4-én trónbeszéddel berekesztette.

Az új képviselőházat pedig valamennyi törvényhatósághoz, természetesen vármegyénkhez is, — intézett kegyelmes királyi leiratával egybehívta. A felség leirata ez:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya s. a. t.

és

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelességeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött orkódni:

Mínthogy az 1848. évi IV-ik t. cz. 1-ső szakasza az országgyűlést évenként Budapestre egybehívni rendeli, és mínthogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó év februárius havának 15-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. törvénycikkek által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessék és a törvényhozás

működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezerkilencszázöt év januárius 4-ik napján.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

A belügyminiszter pedig a vármegye központi választmányához következő rendeletet intézte: Ó császári és apostoli királyi Felsége a jövő 1905—1910-iki országgyűlést az 1905. évi februárius hó 15-ik napjára legkegyelmesebben egybehívni méltóztatván: egyidejűleg intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívó-levelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselőválasztási joggal felruházott városoknak, illetve községeknek a mai napon megküldessenek.

Tekintettel ezen legfelső elhatározásra, az 1874. évi XXXIII. törvénycikk 56. §-ának rendelkezéséhez képest az általános képviselőválasztások megejtésére a folyó évi januárius hó 26-ik napjától februárius hó 4-ik napjáig bezárólag terjedő tíz napi határidőt tűzöm ki.

Midőm erről a címet ertesítem, egyuttal felhívom, hogy az idézett törvény 57. és 58. §-aiban foglalt rendelkezésekhez képest a kegyelmes királyi megbízó-levelek a közgyűlésben (képviseletben) történt kihirdetése után következő napon okvetlen összeülvén, az általános választások napját a fentebb meghatározott 10 napi határidőn belül töltsék ki s az 59., 60., 61. §§-ok szem előtt tartása mellett tegyék meg mindazon intézkedéseket, a melyek a cím feladatát képezik, egyidejűleg az 1874. évi XXXIII. törvénycikk 62. §-a értelmében, ugy ezen törvény 68. és 75. §§-ai, valamint az 1899. évi XV. törvénycikk 153., 155. és 156. §§-aira való figyelemmel, az előirt tartalmu hirdetmény kibocsátásáról is gondoskodjék s annak szószertinti szövegét a vonatkozó ülési jegyzőkönyvbe vegye fel.

Mínthogy a most megejtendő általános képviselőválasztások alkalmával kizárólag azok a rendelkezések irányadók, a melyek az elmúlt általános képviselőválasztások alkalmával már érvényben voltak, tekintettel arra, hogy hivatali elődöm 1901. évi szeptember hó 10-én 98.976. szám alatt kiadott körrendelete minden irányban részletes utbaigazítást és utasítást ad, ezuttal a részletekre kiterjedő utasításokat mellőzöm és a címet az idézett körrendeletben foglaltakhoz való szigorú alkalmazkodásra hívom fel.

Az időközben szerzett tapasztalataim alapján azonban szükségesnek látom a címet ezuttal a következőkre figyelemztetni:

A választási okiratok szövegének szabatsága indokból a választási elnököket egyebek közt a következőkre is figyelemztesse: A választás lefolyásáról, valamint a szavazatszedő küldöttségek működéséről szóló jegyzőkönyvek szerkesztésénél szigorúan az általam egyidejűleg megküldött jegyzőkönyvi minták veendői irányadók.

A választás összes lefolyásáról szóló, az 1874. évi XXXIII. t. cikk 87. §-ában előirt tar-

talmu jegyzőkönyvben, az 1899. évi XV. t. cikk 156. §-ában megkivánt 10 ajánló nevét minden jelölthe nézve sorolják fel.

Mínthogy az előző általános választások alkalmával több esetben tapasztaltatott, hogy a választók személyazonosságának ellenőrzésére hivatott hatósági közegek az 1899. évi XV. t. cikk 153. §-ában előirt azon kötelességöknek, hogy a választás helyén pontosan megjelenjenek s a záróra alatt is a választás helyén tartózkodjanak, eleget nem tettek, indokoltnak mutatkozik, hogy a cím az idézett törvényben megjelölt hatósági közegek kirendelése és megfelelő utasítással való ellátása érdekében az illetékes hatóságokat kellő időben külön is keresse meg.

A mi a képviselőválasztásokkal kapcsolatos kiadásoknak az állampénztár terhére való felszámíthatását illeti, erre nézve a címet a következőkről tájékoztatom:

A választás céljaira ott, a hol erre a választás zavartalan lefolyásának biztosítása szempontjából alkalmas helyen fekvő megfelelő ingyenes helyiségek állanak rendelkezésre, első sorban ezek veendői igénybe. Oly esetekben, midőn megfelelő ingyenes helyiség hiányában akár kibérelés, akár pedig fabódé felállításának szüksége állana elő: a legszigorubb takarékoság tartandó szem előtt.

Megjegyzem, hogy építkezés esetén, a menyiben a felszámított összegről szóló számlák tulajdonosnak látszanának, az állampénztár terhére csupán a műszaki és számvevőszéki szakvizsgálat által indokolt költségeket fogom átvenni.

Végül felhívom, hogy az országgyűlési képviselőválasztások megejtése céljából tett összes intézkedéseit pontosan feltüntető ülési jegyzőkönyv másodpéldányát esetről-esetre, legkésőbb azonban az ülést követő napon, mulhatatlanul terjeszsem fel.

Budapesten, 1895. évi januárius hó 4-én.

Tisza, s. k.

Vármegyénk vezetősége már megtette a kellő lépéseket az új választások fogantatására iránt.

Szolnok-Dobokavármegye törvényhatósága a főispánnak folyó évi január hó 4-én 4. szám alatt kiadott rendelkezése folytán azon alkalomból, hogy Ó császári és apostoli királyi Felsége az 1905—1910-iki országgyűlést 1905. évi február hó 15-ik napjára egybehívta. 1905. évi január hó 14-ik napján d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a melynek egyetlen tárgya: a legkegyelmesebb királyi meghívó kihirdetése lesz.

Másnap azaz 15-én fog egybeülni a vármegye központi választmánya, hogy a választások kiírása iránt intézkedjék, választási elnököt és egyéb választási hivatalnokot válasszon.

A megyében az összes választásoknak, mind a 7 kerületben egy napon kell lenniök a törvény szerint s régi gyakorlat szerint valószínűleg a kitűzött 10 napos határidő első napján, tehát január 26-án lesznek megtartva.

*

A választási mozgalom megindult országosan. Nálunk is teljes erővel folyik. A vármegyei szabadelvű párt jelölései ezek:

Csak a szobor maradt a régi, a hordár, az változatlan. Lerombolták mellőle a házat, körülötte a városrészt és ő — bizonyára szótlanul és szivtelenül — átköltözködött egy új helyre, megint csak pálinkás bolt elé.

Új öt év telt el azóta, mindennap látom és mindig ugyanannak. Mindig a helyén, soha megbízása, semmiféle keresete. Ha csak egyszer pillantanám meg munkában, ha csupán egy frakkot vinne vasalóba, egy levelet valami leányhoz. Miből él, de miből élhet? Így meg kell halni éhen, csak végezne már szegény, jobb volna talán neki is!

Neki azonban, ugy látszik, mindegy. Vár, néz, áll, míg estve lesz. Nem öregebb és nem elégedetlenebb, mint régen. A ruhája is mintha ugyanaz volna, elég tiszta, elég rendes, az időhöz való. Nincs melege, nem fázik, dolga nincs, terve nincs célja nincs. Mit gondolhat vajjon a maga életéről? Azt, hogy várni kell, majd eljutunk valahová. Mi ugy sem mehetünk magunktól, visznek, mint ahogy hordja magával az ár a folyamnak molekuláit. Nem a cseppeket, mert az már intézmény, valóságos részvénytársaság!

Ostoba filozófia, hogy megtéveszt, mint kitérit az utamból. Most hirtelen egy kép reszket a szemem előtt, homályosan, beteges bágyadsággal. Mintha láttam volna a száműzött öreg embert most karácsonykor, estve. Az utca elhagyatva, sötét mögötte a pálinkás bolt is. A hordár indulófélben volt éppen, de valaki hátulról megérintette a kacska kezét. Egy asszonyember, kalapban, csak a felarezát láttam, de az ugyancsak ki volt pirosítva:

A lánya, az unokája, a felesége? Egy darabig láttam őket, amint egy vonalban lassan haladnak előre, amig egyszerre kiestek, elvágódtak a látóhatárból, velem — egymagammal — vadul vágatott tova az ünnepesti villamos.

tam, hogy egy testhez álló, de túlon-túl világos kabátot helyezzen el nyári nyugovóra, röviden és kereken „nem“-et intett a fejével.

Ma sem tudom és amig élek nem is fogom megtudni, miért ellenkezett ilyen szótalan határozottsággal? Nem bizott útja sikerében, nem tartotta értékesnek a kissé különös színű öltözetdarabot, vagy határozottan derogált neki a megbízás? Még egyszer kísérletet tettem vele és egy levél átadásával biztam meg, a vitel bérét azonban az átvevőnek kellett volna megtérítenie. A válasz megint az a szótlan, rövid, de eélyes „nem“. Bosszús zavarral hagytam ott, mit bánom én, haljon meg éhen!

Ennek az embernek, ugy látszik, nem volt szüksége a táplálkozásra. Délben nem ment haza, nem távozott valami kis korcsmába, nem ment be a boltba vagy a szatócsához. Állt és várt, de nem ugy mint más élő és érző lény, hanem figyelmesen de közönyösen, mint egyiptomi sírboltok kőből faragott szobrai, elhagyatott parkok, mohlepte kőalakjai — ősszel. Csuda, hogy a vidám és önérzetesk pesti fecskék nem raktak a nagy szürke szakálla alatt fészket. És érthetetlen, hogy az utcái gyerekek nem próbálták kizavarni fenséges nyugalmaiból. De nem volt komikus, nem reagált a tolokodásra, nem volt hozzáférhető.

Miért állott akkor oly csökönyösen, éppen a pálinkás bolt előtt? Mit várt ez üzlettől, amelylyel — látszólag — csak annyi közössége volt, hogy az ajtója alá behúzódott, ha nagyon fűjt a téli szél. Mindhiába voltam a nyomában, a legfurfangosabb megfigyelés, a legvadabb fantazia sem tudta megfogni és valami szilárd talajon megrögzíteni. Nem tudtam hová tegyem és ifjú koromban ez nekem fájt, ha nem szégyenlem magam, utánna járok hazakisérem, hogy megtudjam, hol és mint lakik. De kutassak egy hordár után, mi jögon és mi okon? Megelégedtem azzal, hogy kikérdeztem a kartársait. Megvetőleg nyilatkoztak róla, de egyebet nem tudtak mondani, csak ezt: — A János!

Természetes hogy János, ezt ugyis tudhatam volna, mert kell, hogy a neve is maga a közömbösség legyen. János az senki és mindenki. Nem tudom, elég misztikusan fejeztem-e ki magamat: felek, hogy megértetek.

A vezeték nevét a kollegái sem tudták. Az egyik egy sejtette, hogy Mikulíknak hívják. Ennek a hitnek azonban nem volt semmi alapja, talán csak az, hogy az illetőnek ez a szó tetszett. Mások szerint Tóth vagy Paskás volt, hogy házember volna, azt nem állította egyik sem. Éltek annyi logikával és mondták is:

— Ha felesége volna, többször idejönne hozzá veszekedni!

Aztán eluntam és abbanhagytam az obszerválást. Közben megismerkedtem néhány száz emberrel, más egyéb kis és nagy dolgok is történtek azóta, hogy elhagytam az ódon könyök-utcát. Többek között: megváltozott az egész pszichológiám, kezdek tájékozódni abban a sötétségben, amelyet „én“-nek neveznek. Körülbelül megtudtam, hogy semmi érdemlegest nem lehet csinálni az élet e könyök utcájában, ami alaposan ellenkezik a régi véleményemmel.

Sőt a kedves ételeim is mások lettek, pedig még ez az egy: amiben következetesek szoktunk lenni és kitartunk — a mákos metélt és a malaczpörkölt mellett — mindhalálig. És a vérem! Nem kell vegyi vizsgálat alá veennem, ugy is tudom: hogy más. Régen forró és fellobbanó, ma lagymatag és — gondolkodom vele.

Minden más lett bennem és körülöttem. A csecsemőknek bajszok nőtt és ha megpillantottam ifjúkori ideáljaimat az utcán — átmentem a másik oldalára. Nincs semmi és senki, a ki magára ne czáfolt volna, a hegyek összelapultak, a magasság kisebb lett, a messzeség összezsugorult és a fáikereket nem tartom többé zordon és gögös uriembereknek. Óh Istenem, husz évi kopás alatt mily szürke lett Budapest szikrázó színű fekete szőnyege!

A nagyiklói szabadelvűpárt folyó hó 10-én tartotta Nagyiklónon jelölő gyűlését. A végrehajtó-bizottság megalakulása után a párt egyhangú lelkesedéssel dr. Montbach Imre szepesi főispáni titkárt jelölte, akinek szép, kerekded, jól átgondolt program beszédét folyton meg-megújuló eljenzés és lelkes helyesléssel fogadták a kerület szabadelvű pártjának szokatlanul nagy számban megjelent tagjai, akik zsufolásig megtöltötték a pártelnök kastélyának tágas termeit. Dr. Montbach Imre megválasztása bizonyosra vehető.

A nagyiklói választó-kerület szabadelvű pártja elnökéhez az „Országos Szabadelvű“-párt elnökétől a folyó hó 10-én megtartott pártgyűlés folyamán a következő sürgöny érkezett:

Dr. Montbach Imre jelöltetését őszinte örömmel vettük tudomásul s reméljük, hogy nevével hiveink zászlónkat diadalra juttatják.

Báró Podmaniczky s. k. pártelnök.

A dési kerület szabadelvű pártja Br. Inczédy Ádám elnöklésével e hó 9-én tartotta meg jelölő gyűlését, melyen egyhangúlag lelkes hangulattal Br. Dániel Tibort, a kerület eddigi képviselőjét jelölték. Br. Dániel, kit Govrik Ferencz bankigazgató vezetése mellett küldöttség hívott meg a gyűlésre, rövid beszédben vázolta programját.

A gyűlésről üdvözlő sürgönyt küldöttek gr. Tisza miniszterelnök és br. Podmaniczky pártelnöknek.

A szabadelvű párt jelöltjei a megyében: A magyarláposi kerületben Pap Sándor, a betleniben Fejerváry Jenő, a székiben Révai Mór, Nagyilondán Simó Béla.

Az ellenzéki pártok is több kerületben szándékoznak jelöltet állítani.

Eddig jelöltettek Désen: Gróf Desseffy Aurél dissidens, Szamosujvárt Dániel László, új párti, Széken Szemere Miklós dissidens, Nagyiklónon Wass Béla gróf dissidens, Betlenben Barcsay Tamás dissidens.

HIREK.

— **Br. Dániel jelölése.** A dési szabadelvű párti képviselő jelölő gyűlésről küldött üdvözlő sürgönyökre következő válaszok érkeztek Br. Inczédy Ádám elnökhöz:

Fogadják őszinte köszönetemet szíves üdvözlötükért és megtisztelő bizalmuk nyilvánításáért, a melyet a magam részéről hasonló bizalommal viszonzván, erős a reményem, hogy a mostani komoly politikai helyzetben pártunk lobogóját hű elvtársunkkal Báró Dániel Tiborral, a kinek újbóli jelölését nagy örömmel üdvözlöm, elszánt férfias küzdelemben a közállapotok javára diadalra fogják vezetni.

Tisza.

Báró Dániel Tibor újbóli jelölését őszinte örömmel vettük tudomásul, hazafias üdvözléssel Podmaniczky.

— **A Betlen—kislivai vasút.** A Betlentől Kisliváig tervezett vasútra 3 vállalkozó is akadt, kiknek ketteje rendes nyomtávolságú, egyike pedig keskeny vágányú vasutat tervez. E czégek egyike a múlt év utolsó napján tartotta meg a vasút közgazgatási bejárását, melyen Szolnok Doboka és Besztercze-Naszód vármegyék alispánjai, a földmívelésügyi és hadügyminiszterek kiküldöttei s az érdekeltség képviselői vettek részt. Ott voltak Hoffmann és Quittner, mint a vasút építésére vállalkozott Mendel, Hoffmann és Quittner építészeti vállalkozó cég tagjai. Az engedélyes cég

részeről Baiersdorf Károly volt jelen. Ezen aktussal egy lépéssel előrehaladt az új vasút ügye és alapos reményünk lehet, hogy gyorsan fog menni majd a további munkalat is, mert amint halljuk, ez időszert a Baiersdorffék tervei kedvező fogadtatásra találnak az érdekeltség körében is.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszter Szolnok Dobokavármegyében az erdőoláh-vásárhelyi kerületbe Rosenfeld Ignác körjegyzői irnokot anyakönyvvezető helyettesé kinevezte.

— **Eljegyzés.** Devecseri Emil kir. mérnök f. hó 7-én eljegyezte Feldmann B. Jakab szamosujvári gyáros leányát, Szidoniát.

— **Mai számunkhoz** minden magán előfizetők számára csatolunk egy Utalványt a „Rekord“ fényképészeti intézethez, melynek tulajdonosa lapunkkal kötött egyezség értelmében köteles minden előfizetőnk abban a kedvezményben részesíteni, hogy beküldött fénykép után életnagyságú nagyítást csekély 3 koronáért készít, mely összeg a diszes possepartoutért fizetendő. Ajánlhatjuk ezt az új intézetet mindennemű fényképészeti és arczképfestészeti munkára, mert igen kiváló eredményre dolgozik.

— **A jegyzők fizetésjavítása.** A törvényhozásnak a közsegi jegyzők helyzetének javítására irányuló törekvései most a teljes megvalósulás stádiumába jutnak és a közszolgálat fontos tényezői immár elvezetése lépnek a rég megérdemelt fizetésjavításnak. A közsegi jegyzők, körjegyzők, valamint a segédjegyzők-illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. XL. t.-cz. végrehajtása a belügyminiszteriumban már folyamatban van. Több vármegyében a közsegi körjegyzők és segédjegyzők részére a fizetés kiegészítése az 1904. januárius hó 1-éig visszaható erővel bírnak, az adóhivataloknál már utalványoztatott is. Azoknak a vármegyéknek, a melyek a törvény végrehajtására vonatkozó határozataikat felterjesztik, határozatai a belügyminiszteriumban soron kívül intéztetnek el.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Radetzky Ágost dr. dési pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a dési pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazóvá végleges minőségben kinevezte.

— **Követésre méltó példa.** Az alsóillosvai gazdakör, mely hivatva van az elemi csapások, a gazdasági válságok és a közepnemesség 101 baja által sújtott fajmagyarság sebeinek gyógyítására és új életerők gyűjtésére, alantírott alapító és 15 rendes taggal a múlt év februárjában alakult meg. Elnöke Nemes Ferencz ref. lelkész, titkára és könyvtárosa Rápolthy S., pénztárosa Dobay Miklós. A gazdakör, mint az Országos Gazdaszövetség rendes tagja, megszerezte a Mus. és Könyvt. Orsz. Tanácsa III. sorozatu ajándékvándorkönyvtárát a hozzávaló könyvszekrényvel együtt; saját kebeléből a titkár vezetésével dalkört alakított, melynek közreműködésével új év estején szépen sikerült dalestélylyel egybekötött batusz táncmulatságot rendezett, ennek tiszta jövedelme lehetővé teszi a vármegyei gazdasági együletbe való belépést és alapját vethetjük meg egy közös mehesnek. A dalestély műsora volt: 1. Megnyitás és felolvasás Nemes F. által. 2. Hymnus. 3. Pató Pál-t szavaltta Ajtay Róza. 4. Szózat.

5. Kont-ot szavaltta Kertész J. gör. kath. fel. tan. 6. Marseillaise. 7. Tetemre hívás-t szavaltta Ajtay Rózsika. 8. Népdal-egyveleg. Felülfizettek: Horváth J. 3 kor. 40 fill., Solymossy K. idősb. 1 kor. 40. fill., Peres K., Nemes F., Deák Valér és Füstös S. 1-20—1-20 kor., Horváth S., N. N. és Szakács S. 1—1 kor., Kertész J., Martián S., Ajtai S., Solymossy M., Csoboth L., Ersek S., Solymossy Jenő és József, Izsák L., Dobay M. és ifj. Solymossy K. 40—40 fill., Deák Á., Széll L., Fogarasy Gy., Ajtay J. és Papp A. 20—20 fill.-t; végül özv. Újváry K.-né 1 koronát. — Úgy a nemes szórakozást nyújtó szereplők, mint a szíves felülfizetők fogadják fiatal gazdakörünk nevében ezúttal is tett forró köszönetem nyilvánítását. Rápolthy Sándor, titkár.

— **Állategészségügy Szolnok-Doboka vármegyében.** Ragadós száj- és körömfájás: betleni Felsőpusztaegres 11 u.; kékesi Dellőapáti 2 u.; nagyilondai Kabalapataka 2 u.; Kecskés 2 u. Sertés-vész: betleni Betlen, Szászszegő 7 u.; Szászszent-jakab 8 u.; kekesi Kékes 2 u.; magyarláposi Kiskörtvélyes, Kohpatata 2 u.; nagyilondai Kabalapataka 8 u.

— **Tánczestély Szamosujvárt.** A szamosujvári ev. ref. egyház közszükségleteinek fedezésére január 15-én a városi vígadó termsiben műsorral egybekötött jótékonycélú zártkörű tánczvigalmat rendeznek.

— **Bikakiállítás és vásár Désen.** A vármegyei gazdasági egyület közlése, hogy a XV-ik dési bikakiállítás és vásár a szokott időben (vagyis a dési országos baromvásár előtti hétfői napon, ez évben február 27-én) az idén is meg lesz tartva.

— Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy a **megújítás** iránt minél gyorsabban intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében zavar ne álljon elő. A kik régebbi előfizetőink közül **nem szándékoznak megrendelni** a lapot az új évben, kérjük e számunk **visszaküldését**, mert szándékuk felől csak így szerezhetünk tájékozást.

A szerkesztő üzenete.

Tudósítóinkat felkérjük, hogy működésüket az új évben is lankadatlan buzgalommal kezdjék meg s minden fontosabb eseményről azonnal tudassák lapunkat!

Alsóillosvai tudósító. Köszönjük a jó kívánságot, örvendünk azon, hogy az ottani magyarság lépést tart a haladással. Összetartásban az erő! Bárcsak ezt megérténék másutt is.

Kiadja a szerkesztőség.

NYILT-TÉR.

Mindazon igen tisztelt vevőimnek és jóakaróimnak, kik engem pártfogolni eddig oly szívesek voltak, kívánok ez uton, utolagosan bár, boldog új évet. Tisztelettel:

Lenkei Lajos, órás és ékszerész.

LENKEI LAJOS

órák és aranyműves DÉSEN, Főtér.

Raktár mindennemű fali, ébresztő, inga és zsebórákban, arany és ezüst ékszerekben.

Legfinomabb berlini szemüvegek nagy választékban kaphatók.

Mindennemű órák és ékszerek javítása műtermemben szakértelemmel, pontosan és jutányos árban eszközöltetnek.

Legmagasabb árban veszek, vagy becserélek aranyat, ezüstöt, régi ékszereket.

Nagy választék china-ezüst tárgyakban eredeti gyári ár mellett. 1—26

Meghívó.

A dési „Banca-Poporala“ Népbank

részvénytársaság

tisztelt részvényesei az alapszabályok 13-ik §-a értelmében ezennel meghívotnak az intézet helyiségében megtartandó

IV-ik rendes közgyűlésére

1905. évi január hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára.

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak jelentése az 1904. évről.
2. A tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatal.
3. A felügyelő-bizottságba 5 tagnak 3 évi időtartamra való megválasztása.

Désen, 1905 január 4.

A Z I G A Z G A T O S Á G:

Illés Viktor s. k. elnök.

Dr. Farkas János s. k. alelnök.

S. Rus s. k.

Pap Pachomius s. k.

Perhaicza Zorobabel s. k.

Cotutiu Tivadar s. k.

Boca János s. k.

A dési „Banca-Poporala“ Népbank igazgatósági- és felügyelő-bizottsági jelentése, mérleg-, veszteség- és nyereség-számlája.

Az Igazgatóság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A midőn van szerencsénk intézetünknek 1904 december 31-én lezárt mérlegét bemutatni, bátorságot veszünk magunknak, az intézet ügyeinek lefolyásáról az elmúlt üzleti évre vonatkozólag jelentésünket a következőkben megtenni.

Mindenek előtt tudomásukra hozzuk, hogy az igazgatóság gondoskodott arról, hogy a mi intézetünk minden körülmények között rendelkezék a viszonyok által megszabott igények kielégítésére szükséges pénztörlekkel, mely intézkedések következtében az intézet azon kedvező helyzetben volt, hogy ügyfeleink méltányos igényeinek a legkedvezőbb feltételek mellett eleget tehetett.

A vizleszámitolás igénybevételével óvatossággal jártunk el és vizleszámitolási összeköttetést csak azon s oly pénzügyekkel tartottunk fenn, melyeknek coulans voltáról minden körülmények között volt alkalmunk meggyőződni.

A kölcsönök megszavazása körül a lehető legnagyobb óvatossággal jártunk el, a mit különben igazol azon ténykörülmény is, hogy az év végével az intézetnek függő követelése elenyészően csekély összeget tesznek ki.

Az év folyamán 824 kölcsönt szavaztunk meg, tulnyomó részben földmivesek részére, kik a mi ügyfeleinknek jelentékenyebb részét alkotják.

Ezen alkalmmal tudomására hozzuk a tisztelt közgyűlésnek, hogy az elmúlt évben is intézetünknek összes pénzügyeleti ágai szakadatlan fejlődésben voltak, a miből következik, hogy a lezárt mérleg szerint 12002 kor. 18 fillér tiszta nyereség mutatkozik, mely nyereség felette örvedetes, kiváltképen, ha tekintetbe vesszük, hogy ezen nyereség a társasági alaptőke 20%-os gyümölcsöztetésének felel meg.

Az egyes pénzügyeletekre vonatkozólag rendelkezésükre bocsátjuk a következő statisztikai adatokat:

I. Betétek.

1904 január 1-én volt	K.	61692 05
Év folyamán belolyt	K.	59863 06
Összesen	K.	121555 11
Év folyamán felemeltetett	K.	30384 11
1904 december 31-iki állapot összege	K.	91171 —

II. Váltó.

1904 január 1-én volt	K.	231450 58
Év folyamán leszámítottatott	K.	1009236 90
Összesen	K.	1240687 48
Év folyamán kifizettetett	K.	929740 68
1904 december 31-iki állapot összege	K.	310946 80

III. Jelzálog-kölcsönök.

1904 január 1-én volt	K.	4225 —
1904. év folyamán kiutaltatott	K.	15502 —
Összesen	K.	19727 —
1904. év folyamán visszafizettetett	K.	9644 —
1904 december 31-iki állapot	K.	10083 —

Pénztárforgalom.

1904 január 1-én volt egyenleg	K.	11688 75
Év folyamán befolyt bevételek	K.	1716370 49
Összesen	K.	1728059 24
Év folyamán kifizettetett	K.	1718093 31
1904 december 31-iki egyenleg	K.	9965 93
A teljes forgalom	K.	4000000 —

Aktívák.

Mérleg-számla 1904 december hó 31-én.

Passívák.

Pénztár		9965	93	Társasági alaptőke		60000	—
Váltó-tárca		310946	80	Betétek		91171	—
Jelzálogos kölcsönök		10083	—	Tartalék-alap		4000	—
Folyó-számla		4000	—	Nyugdíj-alap		1000	—
Alapítási költségek	900	—	—	Letétek		3078	07
törlesztés	400	—	500	Vizleszámitolás		163847	—
Butorzat	677	—	—	Hitelezők		44	48
törlesztés	77	—	600	1905. évre előlegezett kamatok		4279	—
Előlegezett vizleszámitolási kamatok			1469	Tiszta nyereség		12002	18
Adósok			1857				
			339421			339421	73

Kiadás.

Nyereség- és veszteség-számla 1904 december hó 31-én.

Bevétel.

Kamatok betétek után	4088	36			Kamatok mindennemű kölcsön után és provisió			33992	78
„ vizleszámitolás után	8838	95	12927	31					
Költségek: nyomtatványok, portó			1572	35					
Helyiség bére			420	33					
Fizetések			5066	70					
Adó	1203	42							
„ betétek után	323	49	1526	91					
Törlesztés			477	—					
Tiszta nyereség			12002	18					
			33992	78				33992	78

Dés, 1904 december 31-én.

Rus Simon s. k.
vezérigazgató,

Anca János,
könyvelő.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Illyés Viktor s. k.
elnök.

Dr. Farkas János s. k.
alelnök.

Pap Pachomius s. k.

Perhaicza Zorobábel s. k.

Cotutiu Tivadar s. k.

Boca János s. k.

S. Rus s. k.

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Megvizsgáltuk és minderekben helyesnek találtuk. Désen, 1905 január hó 5-én.

Bohatiel Tivadar s. k.

Sigharteu Sándor s. k.

Paltinean Demeter s. k.

Purdean Tivadar s. k.

Ifj. Bota János s. k.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Demeter és Kiss könyvnyomdájában, Dés 1905.